TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2012. gada 22. novembrī*

LESD 157. pants — Direktīva 79/7/EEK — Direktīva 97/81/EK — Pamatnolīgums par nepilna darba laika darbu — Direktīva 2006/54/EK — Atbilstoši iemaksām uzkrāta vecuma pensija — Vienlīdzīga attieksme pret vīriešu un sieviešu dzimuma darba ņēmējiem — Netieša diskriminācija dzimuma dēļ

Lieta C-385/11

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Juzgado de lo Social de Barcelona* (Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 4. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 19. jūlijā, tiesvedībā

Isabel Elbal Moreno

pret

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS).

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: K. Toadere [*C. Toader*], kas pilda astotās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši A. Prehala [*A. Prechal*] (referente) un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 27. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)* vārdā – *F. de Miguel Pajuelo*, pārstāvis, kam palīdz *A. Álvarez Moreno* un *J. Ignacio del Valle de Joz, abogados*,

— Spānijas valdības vārdā – *S. Centeno Huerta* un *S. Martínez-Lage Sobredo*, pārstāvji,

— Beļģijas valdības vārdā – *L. Van den Broeck* un *M. Jacobs*, pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā – *G. Valero Jordana* un *M. van Beek*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 4. klauzulu 1997. gada 6. jūnijā noslēgtajā Pamatnolīgumā par nepilna darba laika darbu, kas iekļauts pielikumā Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīvai 97/81/EK par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu (OV 1998, L 14, 9. lpp.), kura grozīta ar Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīvu 98/23/EK (OV L 131, 10. lpp.; turpmāk tekstā – "Pamatnolīgums"), kā arī par to, kā interpretēt LESD 157. pantu un 4. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Direktīvā 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 23. lpp.), un 4. pantu Padomes 1978. gada 19. decembra Direktīvā 79/7/EEK par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV L 6, 24. lpp.).

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *I. Elbal Moreno* un *Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)* (Valsts sociālā nodrošinājuma dienests) un *Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)* (Vispārējā sociālā nodrošinājuma kase) jautājumā par vecuma pensijas saņemšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

3 Direktīvas 79/7 1. pantā ir noteikts:

"Šīs direktīvas mērķis ir sociālā nodrošinājuma jomā un citos sociālās aizsardzības posmos, kas paredzēti 3. pantā, pakāpeniski īstenot vienlīdzīgas attieksmes principu pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos, šeit turpmāk sauktu "vienlīdzīgas attieksmes princips"."

4 Saskaņā ar Direktīvas 79/7 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu:

"Šī direktīva attiecas uz:

a) tiesību aktos noteiktajām sistēmām, kas nodrošina aizsardzību šādos gadījumos:

[..]

— vecums,

[..]."

5 Direktīvas 79/7 4. panta 1. punktā ir noteikts:

"Vienlīdzīgas attieksmes princips nozīmē to, ka nepastāv nekāda – ne tieša, ne netieša – diskriminācija dzimuma dēļ, jo īpaši atsaucoties uz civilo vai ģimenes stāvokli, konkrēti, attiecībā uz:

— sociālā nodrošinājuma sistēmu darbības apjomu un pieejas [piekļuves] nosacījumiem,

— pienākumu veikt iemaksas un iemaksu aprēķināšanu,

— pabalstu aprēķināšanu, ietverot palielinājumus, kas maksājami attiecībā uz laulāto un par apgādājamiem, un nosacījumus, kas reglamentē termiņus, kuros ir tiesības uz pabalstiem, un to saglabāšanu."

6 Saskaņā ar Pamatnolīguma 4. klauzulu ar virsrakstu "Diskriminācijas aizlieguma [nediskriminācijas] princips":

"1. Attiecībā uz darba nosacījumiem, noteikumi, ko piemēro nepilna darba laika darba ņēmējiem, nav mazāk izdevīgi par tiem, kurus piemēro salīdzināmajiem pilna darba laika darba ņēmējiem, tāpēc vien, ka tie strādā nepilnu darba laiku, ja vien atšķirīgiem noteikumiem nav objektīva pamata.

[..]"

7 Direktīvas 2006/54 1. pantā ar virsrakstu "Mērķis" ir paredzēts:

"Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos.

Tālab tajā ietverti noteikumi, lai īstenotu vienlīdzības principu attiecībā uz:

[..]

b) darba nosacījumiem, tostarp darba samaksu;

c) nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām.

[..]"

Spānijas tiesiskais regulējums

8 Kā izriet no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, Vispārējā likuma par sociālo nodrošinājumu (*ley general de seguridad social*), kurš ir apstiprināts ar Karaļa 1994. gada 20. jūnija likumdošanas dekrētu Nr. 1/94 (1994. gada 29. jūnija *BOE* Nr. 154, 20658. lpp.; turpmāk tekstā – "*LGSS*"), normas, kas ir piemērojamas pamatlietā, ir šādas:

"160. pants.

Definīcija

Atbilstoši iemaksām uzkrātā vecuma pensija tiek noteikta katram saņēmējam individuāli un to veido pensija uz mūžu, tiesības uz kuru tam tiek piešķirtas saskaņā ar nosacījumiem, tādā apmērā un veidā, kā noteikts tiesiskajā regulējumā, ja, sasniedzis noteikto vecumu, saņēmējs pārtrauc vai ir pārtraucis darba tiesiskās attiecības.

161. pants.

Pensijas saņēmēji

1. Tiesības uz atbilstoši iemaksām uzkrāto vecuma pensiju ir personām, kas iekļautas šajā vispārējā regulējumā, kuras papildus vispārējam 124. panta 1. punktā ietvertajam nosacījumam atbilst šādiem nosacījumiem:

a) ir sasniegušas sešdesmit piecu gadu vecumu;

b) [attiecībā uz tām] ir beidzies minimālais piecpadsmit gadu laikposms, kura laikā ir izdarītas iemaksas [..].

162. pants.

Vecuma pensijas bāze

1. Atbilstoši iemaksām uzkrātās vecuma pensijas bāze ir dalījums, ko iegūst, attiecīgās personas iemaksu pamatsummu 180 mēnešu laikā tieši pirms tiesību pamatā esošā fakta iestāšanās mēneša dalot ar 210 [..].

Septītais papildnoteikums. Noteikumi, kas attiecas uz nepilna darba laika darbiniekiem

1. Sociālā aizsardzība, kas izriet no nepilna darba laika darba līgumiem, pamatojas uz vienlīdzīgas attieksmes principu attiecībā uz pilna darba laika un nepilna darba laika darbiniekiem un, konkrēti, uz šādiem noteikumiem:

Pirmais. Iemaksa

a) sociālā nodrošinājuma iemaksu bāze un to iemaksu bāze, kuras tiek iekasētas kopā ar to daļām, vienmēr tiek aprēķināta par katru mēnesi, un to veido faktiski saņemtais atalgojums par nostrādātajām stundām – gan parastajām [darba stundām], gan virsstundām;

b) šādi noteiktā iemaksu bāze nevar būt mazāka par tiesiskajā regulējumā paredzēto summu;

c) sociālā nodrošinājuma iemaksas par virsstundām tiek veiktas, ņemot vērā tādu pat bāzi un procentu likmes kā parasto darba stundu gadījumā.

Otrais. Iemaksu periodi

a) lai apliecinātu iemaksu laikposmus, kas nepieciešami, lai personai rastos tiesības uz pensiju, pastāvīgas invaliditātes, nāves un pārdzīvojušā laulātā, pārejošas darba nespējas, maternitātes vai paternitātes pabalstu, tiek ņemtas vērā tikai tās iemaksas, kas veiktas par nostrādātajām stundām – gan parastajām darba stundām, gan virsstundām, aprēķinot to ekvivalentu teorētiskajās iemaksu dienās. Šajā nolūkā faktiski nostrādāto stundu skaits tiek dalīts ar pieci, kas aprēķinā atbilst dienu ekvivalentam 1826 stundu apmērā gadā;

b) lai personai rastos tiesības uz vecuma pensiju un pabalstu pastāvīgas invaliditātes gadījumā, teorētisko iemaksu dienu skaitam, kas iegūts saskaņā ar šīs normas a) apakšpunkta noteikumiem, tiek piemērots reizināšanas koeficients 1,5, rezultātā iegūstot darba dienu skaitu, kas tiek ņemts vērā, nosakot minimālo iemaksu laikposmu. Aprēķināto iemaksu dienu skaits nekādā gadījumā nedrīkst būt lielāks par to, kas atbilstu tam, ja persona būtu strādājusi pilnu darba laiku.

Trešais. Aprēķina bāze

a) vecuma pensiju un pabalstu pastāvīgas invaliditātes gadījumā bāze tiek aprēķināta saskaņā ar vispārīgiem noteikumiem [..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

9 2009. gada 8. oktobrī 66 gadu vecumā prasītāja pamatlietā *INSS* iesniedza pieteikumu vecuma pensijas saņemšanai. Pirms tam viņa 18 gadus nepilnu darba laiku bija strādājusi tikai kā apkopēja īpašnieku sabiedrībā 4 stundas nedēļā, kas ir 10 % no likumiskā Spānijā noteiktā darba laika, proti, 40 stundām nedēļā.

10 Ar 2009. gada 13. oktobra lēmumu viņas pensijas pieteikums tika noraidīts, jo viņa neatbilda nosacījumam par minimālo 15 gadu iemaksu laikposmu, kas tiek pieprasīts, lai saskaņā ar *LGSS* 161. panta 1. punkta b) apakšpunktu rastos tiesības uz vecuma pensiju.

11 Prasītājas pamatlietā 2009. gada 30. novembrī iesniegtā sūdzība ar *INSS* 2009. gada 9. decembra lēmumu tika noraidīta. Lai gan no prasītājas pamatlietā tika prasīts pierādījums par minimālo iemaksu laikposmu 4931 dienas apmērā, šajā lēmumā tika atzītas viņas tiesības par 1362 dienu iemaksu laikposmu, kas ir sadalīts šādi:

— 41 diena: pilna laika darbs no 1960. gada 24. oktobra līdz 1960. gada 3. decembrim.

— 336 dienas: uzkrājums, ņemot vērā trīs dzemdības (3 x 112).

— 656 dienas: no 1991. gada 1. novembra līdz 2009. gada 30. oktobrim, jeb 6564 dienas, kas aprēķinātas 10 % apmērā, ņemot vērā nepilnu darba laiku;

— 329 dienas: uzkrājums, kas izriet no korekcijas koeficienta (1,5), kas noteikts *LGSS* 7. papildnoteikumā.

12 Pēc prasītājas pamatlietā sūdzības noraidīšanas viņa cēla prasību *Juzgado de lo Social de Barcelona* [Barselonas Sociālo lietu tiesā], kurā viņa norādīja, ka ar *LGSS* 7. papildnoteikumu, kuru piemērojot, viņai tikusi atteikta pensija, tiek pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips. Faktiski šajā normā, lai varētu saņemt pabalstu, kurš jau ir proporcionāli mazāks, no nepilna darba laika darbiniekiem, pat ņemot vērā korekcijas koeficientu, proti, reizinājumu ar 1,5, tiekot pieprasīts ilgāks iemaksu veikšanas laiks nekā pilna darba laika darbiniekiem. Turklāt prasītāja pamatlietā apgalvoja, ka šī norma ietverot netiešu diskrimināciju, jo statistiski neesot apstrīdams, ka galvenokārt, apmēram 80 % gadījumu, šāda veida līgumus izmanto sievietes.

13 Iesniedzējtiesa par minēto 7. papildnoteikumu paskaidro, ka šis tiesiskais regulējums balstās uz principu, ka pieprasīto iemaksu laikposmu aprēķinā vērā tiek ņemtas tikai faktiski nostrādātās stundas, kas tiek labots ar divām koriģējošām normām, tādējādi atvieglojot piekļuvi sociālā nodrošinājuma pabalstiem personām, kuras strādā nepilnu darba laiku.

14 Tādējādi, pirmkārt, jēdziens "teorētiskā iemaksas diena" ir definēta atbilstoši piecām ikdienas faktiskām darba stundām vai 1826 ikgadējām stundām. Samaksātās iemaksas tiek ņemtas vērā atkarībā no nostrādātajām stundām, aprēķinot to ekvivalentu teorētiskās iemaksas dienās.

15 Otrkārt, lai rastos tiesības uz vecuma pensiju un pastāvīgās invaliditātes pabalstu, tiek piemērota īpaša koriģējoša norma – reizināšanas koeficients 1,5 –, ko piemēro teorētiskajām iemaksas dienām. Tādējādi šo pēdējo dienu skaits tiek palielināts, un tas atvieglo piekļuvi [sociālajai] aizsardzībai.

16 Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai gan *LGSS* 7. papildnoteikumā tiek ņemtas vērā tikai nostrādātās darba stundas, nevis iemaksu laikposms, proti, nostrādātās dienas, tas nozīmē, ka aprēķina galarezultātā notiek divkārša *pro rata temporis* principa piemērošana, pat ja tas tiek koriģēts. Faktiski tajā tiek pieprasīts proporcionāli ilgāks iemaksu laiks vecuma pensijas tiesību iegūšanai, kurš arī tiks proporcionāli samazināts līdz tā aprēķina bāzes līmenim nepilna darba laika dēļ. No tā izriet, ka no nepilna darba laika darbinieka, lai tas varētu piekļūt pensijai, kuras lielums jau tieši un proporcionāli ir

ticis samazināts nepilna darba laika dēļ, attiecībā uz iemaksām tiek pieprasīts ilgāks kvalifikācijas laiks (stāžs), kas ir apgriezti proporcionāls viņa darba laika samazinājumam, lai tas varētu piekļūt pensijai, kuras lielums jau tieši un proporcionāli ir ticis samazināts nepilna darba laika dēļ.

17 Vēl iesniedzējtiesa precizē, ka prasītājas pamatlietā gadījumā *LGSS* 7. papildnoteikuma piemērošana nozīmē, ka iemaksu samaksa 18 gadu laikā 10 % apmērā no ikdienas darba laika, aprēķinot pieprasīto iemaksu laikposmu, lai iegūtu tiesības uz vecuma pensiju, ir pielīdzināma iemaksu samaksai par laikposmu mazāku par 3 gadiem. Līdz ar to darba līguma par nepilnu darba laiku četras stundas nedēļā gadījumā prasītājai pamatlietā būtu jāstrādā 100 gadus, lai sasniegtu minimālo 15 gadu kvalifikācijas laikposmu (stāžu), kas tai ļautu iegūt tiesības uz vecuma pensiju EUR 112,93 mēnesī.

18 Šādos apstākļos *Juzgado de lo Social de Barcelona* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai "darba nosacījumu" jēdzienā, uz kuru attiecas Direktīvas 97/81 4. klauzulā noteiktais diskriminācijas aizlieguma princips, ir ietverta tāda atbilstoši iemaksām uzkrātā vecuma pensija, kāda noteikta Spānijas sociālā nodrošinājuma sistēmā, kuru veido iemaksas, kas veiktas par darbinieku viņa darba attiecību laikā?

2) Ja Tiesas atbilde uz pirmo jautājumu būtu apstiprinoša un tiktu atzīts, ka tāda atbilstoši iemaksām uzkrātā vecuma pensija, kāda ir noteikta Spānijas sociālā nodrošinājuma sistēmā, iekļaujas "darba nosacījumu" jēdzienā, kas ietverts Direktīvas 97/81 4. klauzulā, vai diskriminācijas aizliegums, kas noteikts šajā klauzulā, ir interpretējams tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesību noteikumu, ar kuru – divkārt piemērojot *pro rata temporis* principu –nepilna darba laika darbiniekiem, lai attiecīgi iegūtu tiesības uz atbilstoši iemaksām uzkrāto vecuma pensiju, kuras apmērs ir proporcionāli samazināts, ņemot vērā viņu darba laiku, salīdzinājumā ar pilna darba laika darbiniekiem ir noteikts proporcionāli ilgāks veikto iemaksu laikposms?

3) Papildus iepriekšējiem jautājumiem, vai tādi Spānijas tiesiskā regulējuma noteikumi (kas ietverti *LGSS* 7. papildnoteikumā), kuri attiecas uz nepilna darba laika darbinieku vecuma pensijas iemaksu, iegūšanas un aprēķina sistēmu, ir uzskatāmi par kādu no "atlīdzības aspektiem un nosacījumiem", uz kuriem attiecas Direktīvas 2006/54 4. pantā, kā arī LESD 157. pantā noteiktais diskriminācijas aizliegums [..]?

4) Pakārtoti iepriekšējiem jautājumiem – gadījumā, ja Spānijas atbilstoši iemaksām uzkrātā vecuma pensija neietilpst ne jēdzienā "darba nosacījumi", ne jēdzienā "darba samaksa" –, vai Direktīvas 79/7 4. pantā noteiktais tiešas un netiešas diskriminācijas aizliegums dzimuma dēļ ir interpretējams tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesību noteikumu, ar kuru – divkārt piemērojot *pro rata temporis* principu – nepilna darba laika darbiniekiem (lielais vairākums no kuriem ir sievietes), lai attiecīgi iegūtu tiesības uz atbilstoši iemaksām uzkrāto vecuma pensiju, kuras apmērs ir proporcionāli samazināts, ņemot vērā viņu darba laiku, salīdzinājumā ar pilna darba laika darbiniekiem ir noteikts proporcionāli ilgāks veikto iemaksu laikposms?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

19 Ar saviem jautājumiem iesniedzējtiesa uzdod ievadjautājumu, vai tādai pensijai, kāda tiek aplūkota pamatlietā, ir piemērojama Pamatnolīguma 4. klauzula, LESD 157. pants, kā arī Direktīvas 2006/54 4. pants un/vai Direktīvas 79/7 4. pants.

20 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka jēdziens "darba samaksa" LESD 157. panta 2. punkta izpratnē aptver pensijas, kas ir pamatotas ar darba tiesiskajām attiecībām, kuras vieno darbinieku ar darba devēju, izslēdzot tās, kas izriet no sistēmas, kura izveidota ar likumu un kuras finansēšanā savu ieguldījumu dod darbinieki, darba devēji un, iespējams, valsts iestādes tādā apmērā, ko vairāk nosaka sociālās politikas apsvērumi nekā darba tiesiskās attiecības (2010. gada 10. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-395/08 un C-396/08 *Bruno* u.c., Krājums, I-5119. lpp., 41. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi šajā jēdzienā nevar tikt ietverti sociālā nodrošinājuma režīmi vai pabalsti, kā, piemēram, vecuma pensija, kuri tieši reglamentēti likumā, izņemot gadījumu, kad par to ir panākta vienošanās uzņēmumā vai konkrētajā profesionālajā nozarē, un kuri obligāti ir piemērojami vispārējām darbinieku kategorijām (skat. 2001. gada 29. novembra spriedumu lietā C-366/99 *Griesmar*, *Recueil*, I-9383. lpp., 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 Tāpat jēdziens "darba nosacījumi" Pamatnolīguma 4. klauzulas 1. punkta izpratnē ietver pensijas, kas ir pamatotas ar darba tiesiskajām attiecībām starp darbinieku un darba devēju, izslēdzot likumā noteiktas valsts sociālā nodrošinājuma pensijas, ko vairāk nosaka sociālās politikas apsvērumi, nevis šādas attiecības (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Bruno* u.c., 42. punkts).

22 Tāda pensija kā pamatlietā, kura, kā to norādījusi Spānijas valdība, ir vispārējākā no visām Spānijas tiesību aktos reglamentētajām pensijām, šķiet esam tāda, kuru mazāk nosaka darba tiesiskās attiecības starp darbinieku un darba devēju nekā sociālās politikas apsvērumi iepriekš šī sprieduma 20. un 21. punkta minētās judikatūras nozīmē un kurai līdz ar to nav piemērojami LESD 157. pants un Pamatnolīguma 4. klauzula.

23 Protams, sociālās politikas, valsts organizācijas, ētikas vai pat budžeta apsvērumi, kam ir bijusi vai varēja būt nozīme, valsts likumdevējam izveidojot sistēmu, nevar būt noteicoši, ja pensija attiecas tikai uz noteiktu darbinieku kategoriju, ja tā ir tieši atkarīga no nostrādātā laika un ja tās lielums tiek aprēķināts, ņemot vērā pēdējo algu (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Bruno* u.c., 47. punkts).

24 Tomēr katrā ziņā pirmais no šiem nosacījumiem nešķiet izpildīts, jo Tiesai iesniegtie lietas materiāli neietver nevienu norādi par to, ka pamatlietā aplūkojamā pensija būtu nozīmīga tikai konkrētai darbinieku kategorijai.

25 Līdz ar to, kā pareizi norāda *INSS*, Spānijas un Beļģijas valdības, kā arī Eiropas Komisija, nedz LESD 157. pants, nedz līdz ar to arī Direktīvas 2006/54 4. pants, kura mērķis ir īstenot šo pirmo tiesību normu, nedz Pamatnolīguma 4. klauzula nav uzskatāmi par tādiem, kas varētu tikt piemēroti pamatlietā aplūkojamajai pensijai.

26 Savukārt uz tādu pensiju var attiekties Direktīva 79/7, jo tā ir daļa no juridiskā aizsardzības režīma pret vienu no šīs direktīvas 3. panta 1. punktā uzskaitītajiem riskiem, proti, vecumu, un tā ir tieši un faktiski saistīta ar aizsardzību pret šo risku (šajā ziņā skat. 2011. gada 20. oktobra spriedumu lietā C-123/10 *Brachner*, Krājums, I-10003. lpp., 40. punkts).

27 Šajos apstākļos ir jāatbild tikai uz ceturto jautājumu.

Par ceturto jautājumu

28 Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 79/7 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, tas nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā tiek pieprasīts, lai nepilna darba laika darbiniekiem, kuru lielākā daļa ir sievietes, lai attiecīgā gadījumā tie varētu iegūt tiesības uz atbilstoši iemaksām uzkrātu vecuma pensiju, kuras apmērs ir proporcionāli samazināts atkarībā no viņu darba laika, salīdzinājumā ar pilna darba laika darbiniekiem būtu proporcionāli lielāks iemaksu veikšanas ilgums.

29 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no pastāvīgās Tiesas judikatūras izriet, ka netieša diskriminācija Direktīvas 79/7 4. panta izpratnē pastāv tad, ja, piemērojot valsts pasākumu, kaut arī tas ir neitrāli formulēts, nelabvēlīgā situācijā ir daudz vairāk sieviešu nekā vīriešu (it īpaši skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Brachner*, 56. punkts).

30 Pirmkārt, kā izriet no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu un it īpaši no iesniedzējtiesas paskaidrojumiem, kas ir norādīti šī sprieduma 17. punktā, tāds tiesiskais regulējums, kāds tiek aplūkots pamatlietā, ir nelabvēlīgs nepilna darba laika darbiniekiem, piemēram, prasītājai pamatlietā, kuri ilgu laiku ir strādājuši samazinātu nepilnu darba laiku, jo tās metodes dēļ, kas tiek izmantota iemaksu laikposma aprēķinam, kas ir nepieciešams, lai varētu iegūt tiesības uz vecuma pensiju, ar šo tiesisko regulējumu šiem darbiniekiem praktiski tiek liegta jebkāda iespēja saņemt šādu pensiju.

31 Otrkārt, pati iesniedzējtiesa konstatē, ka statistiski ir pierādīts, ka tāds tiesiskais regulējums, kāds tiek aplūkots pamatlietā, ietekmē daudz vairāk sieviešu nekā vīriešu, jo Spānijā vismaz 80 % nepilna darba laika darbinieku ir sievietes.

32 No tā izriet, ka tāds tiesiskais regulējums ir pretrunā Direktīvas 79/7 4. panta 1. punktam, ja vien tas nav pamatots ar objektīviem iemesliem un tam nav nekāda sakara ar diskrimināciju dzimuma dēļ. Tāda situācija ir gadījumā, ja izvēlētie līdzekļi atbilst leģitīmam dalībvalsts, kuras tiesību akti tiek aplūkoti, sociālās politikas mērķim un tie ir piemēroti un nepieciešami izvirzītā mērķa sasniegšanai (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Brachner*, 70. punkts).

33 *INSS* un Spānijas valdība norāda, ka pienākums sasniegt konkrētu skaitu iepriekšējo iemaksu laikposmu, lai personai varētu tikt piešķirti atsevišķi pabalsti, ir valsts likumdevēja izvirzītā sociālās politikas vispārējā mērķa izpausme, jo šāds pienākums ir būtisks tādā sociālā nodrošinājuma sistēmā, kas balstās uz veiktajām iemaksām, tostarp lai garantētu šīs sistēmas finanšu līdzsvaru.

34 Šajā ziņā ir jānorāda, ka attiecīgie nepilna darba laika darbinieki, kā izriet no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, ir veikuši iemaksas, tostarp lai finansētu pensiju sistēmu. Turklāt nav strīda par to, ka, ja viņi saņemtu pensiju, tās summa tiktu proporcionāli samazināta atkarībā no darba laika un veiktajām iemaksām.

35 Kā pareizi norādīja Beļģijas valdība un Komisija, neviens no Tiesai iesniegto lietas materiālu dokumentiem neļauj secināt, ka šajos apstākļos iespējas saņemt vecuma pensiju liegšana nepilna darba laika darbiniekiem, tādiem kā prasītāja pamatlietā, būtu faktiski nepieciešams pasākums, lai sasniegtu mērķi aizsargāt sociālā nodrošinājuma sistēmu, kas balstās uz veiktajām iemaksām, uz kuru atsaucas *INSS* un Spānijas valdība, un ka šo pašu mērķi nevarētu sasniegt ne ar vienu citu šiem pašiem darbiniekiem mazāk ierobežojošu pasākumu.

36 Šo interpretāciju neietekmē *INSS* un Spānijas valdības arguments par to, ka abu šī sprieduma 14. un 15. punktā minēto koriģējošo pasākumu mērķis ir atvieglot nepilda darba laika darbinieku piekļuvi vecuma pensijai. Faktiski nešķiet, ka šiem abiem koriģējošajiem pasākumiem būtu jebkāda pozitīva ietekme uz nepilna darba laika darbinieku, tādu kā prasītāja pamatlietā, situāciju.

37 Attiecībā uz Spānijas valdības atsauci uz 2009. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-537/07 *Gómez-Limón Sánchez-Camacho* (Krājums, I-6525. lpp.) pietiek konstatēt – kā to pareizi norāda Komisija –, ka minētais spriedums, kā tas izriet no tā 60. punkta, attiecībā uz Direktīvu 79/7 ir tostarp par tās 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir tiesības izslēgt no šīs direktīvas piemērošanas jomas tiesību uz tiesību aktos noteiktiem sociālā nodrošinājuma pabalstiem iegūšanu pēc pārtraukuma darbā, kas ir radies saistībā ar bērnu audzināšanu. No lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu neizriet, ka šī tiesību norma būtu piemērojama pamatlietā.

38 Līdz ar to uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 79/7 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, tas nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā no nepilna darba laika darbiniekiem, no kuriem lielākā daļa ir sievietes, lai attiecīgā gadījumā tie varētu iegūt tiesības uz atbilstoši iemaksām uzkrātu vecuma pensiju, kuras lielums ir proporcionāli samazināts atkarībā no viņu darba laika, salīdzinājumā ar pilna darba laika darbiniekiem tiek pieprasīts proporcionāli ilgāks iemaksu veikšanas laiks.

Par tiesāšanās izdevumiem

39 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

Padomes 1978. gada 19. decembra Direktīvas 79/7/EEK par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, tas nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā no nepilna darba laika darbiniekiem, no kuriem lielākā daļa ir sievietes, lai attiecīgā gadījumā tie varētu iegūt tiesības uz atbilstoši iemaksām uzkrātu vecuma pensiju, kuras lielums ir proporcionāli samazināts atkarībā no viņu darba laika, salīdzinājumā ar pilna darba laika darbiniekiem tiek pieprasīts proporcionāli ilgāks iemaksu veikšanas laiks.

[Paraksti]